

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐκδοτέον ἐκ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Παιδείας ἐκ τῆς κατ' ἄρξην παιδικῶν περιοδικῶν ἀνάγκης, ἀληθεὶς παρουσιάζει εἰς τὴν ἑξῆς ἡμῶν διατριβῆς καὶ ἐκ τῆς Οἰκονομικῆς ἢ Κοινωνικῆς Κοινωνικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐκ ἀνάγκης ἀριστοῦ καὶ ὑποσημειωτοῦ ἐκ τῶν παιδῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ Ἐσωτερικῆς . . . . . Δρ. 10.— Ἐξωτερικῆς . . . . . Δρ. 30.— Τετρίτης . . . . . 8,50 Τετρίτης . . . . . 4,50 ἢ συνδρομαὶ δοσονται τὴν ἑξῆς ἡμέραν.		ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ἸΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879 ἸΑΡΥΘΗ — ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ Ἐσωτερικῆς. Λεπ. 40. Ἐξωτερικῆς. Λεπ. 45 ὅμοια προσηγορευτοῦ ἐκείν, ἑκάστης λεπ. 40 ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Ὅμοια ἑκατομῆδον ἀρ. 30, κατὰ τὸ ἑκατομῆδον Ἔτος 42ον.— Ἀριθ. 34
--	--	--	---

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Κατάσκοπος λοιπόν! Ὁ ἀρχιστράτηγος πρέπει νὰ φανῆ αὐστηρὸς, ἀμείλικτος!

Ἀπὸ τίς φωνές, τὸ χωριατόπουλο ξύπνησε καὶ, σαστισμένο τὸ κακόμοιρο, τρίβει τὰ μάτια του. Δὲν καταλαβαίνει τί τοῦ λένε. Στις ἐρωτήσεις ποῦ τοῦ κάνουν, δὲν ἀπαντᾷ ἢ μουρμουρίζει ἀσυνάρτητα. Δὲν ξέρει κἀν τί θὰ πῆ «κατάσκοπος».

— Τὰ μπερδεύει! φωνάζουν τὰ παιδιὰ. Τὰ μασσᾷ!.. Εἶναι ἐνοχος!

Τὸ ἀναγκάζουν νὰ γονατίσῃ κι' ὁ ἴδιος ὁ ἀρχιστράτηγος μετὰ τὸ γιαιταγάνι του, — ἄς μὴν κόβῃ, — ἐτοιμάζεται νὰ τοῦ πάρῃ τὸ κεφάλι.

Μὰ τῆ στιγμῆ ἐκείνῃ, ἓνα παιδί φωνάζει:

— Κι' ἂν δὲν εἶναι κατάσκοπος;

— Τὸ καιμένο!.. μουρμουρίζει ἄλλο παιδί. Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν εἶναι...

Κι' ὁ οἶκτος ξυπνᾷ, ἢ ἀγανάκτηση πέφτει, ὁ ἀρχιστράτηγος διατάζει. Πῶς θάποκεφαλίσῃ ἐν' ἀθῶο μετὰ μιὰ ὑποψία μονάχα;

— Ἐχε χάρη! φωνάζει μεγαλόφωνα.

Καὶ τὸ χωριατόπουλο τὸ βάζει στὰ πόδια, ἐνῶ τὸ στράτευμα ἐξακολουθεῖ τὴν πορεία του.

Σὲ λίγο, ἀπαντᾷ ἓνα κοπάδι πρόβατα.

(Συνέχεια)

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ JULES VERNE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ' (Συνέχεια)

Μποροῦσε νὰ παραταθῆ ἀκόμη, χωρὶς νὰ τὴν αἰσθανθοῦν τὰ κατοικίδια ζῶα, γιὰτὶ οἱ σταῦλοι εἶχαν ἐφοδιασθῆ μετρώφες γιὰ πολλὰς ἡμέρας. Ὁ κ. Οὐόλστον θὰ εἶχε καιρὸ νὰ προχωρήσῃ ὡς τὰ ριζώματα τῆς βουνοσειρᾶς ποῦ δὲν ἀπέχον πολὺ ἀπὸ τὸ νεροφράκτη. Πιθανότατα μάλιστα θὰ ἐπρότεινε στὸν κ. Ζερμάττ νὰ μείνουν τρεῖς-τέσσερες ἀκόμη μέρες στὸ στόμιον τοῦ Μόντρεϊ, ἂν ἡ βάρκα δὲν ἀπαντοῦσε τὸ ἐμπόδιον ἐκεῖνο.

Ὡστόσο, ἡ ἐκδρομὴ τοὺς δὲν ἔγινε ἀνώφελα. Μετὰ τὴν κινάσσα, μπόρεσαν νὰ παρατηρήσουν τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν ἓνα διάστημα δέκα λευγῶν ἀπὸ τὸ Ἀνατολικὸ Ἄκρωτήρι. Ἄλλο τόσο διάστημα εἶχαν ἐπισκεφθῆ στὰ βορραινῶν, ὡς τὸν ὄμο τῶν Μαργαριτῶν, καὶ τόσο μόνο ἤξεραν ἀπὸ τὴν περίμετρο τοῦ νησιοῦ. Τὸ ἄλλο τῆς μέρας, στὰ δυτικὰ καὶ στὰ μεσημβρινὰ, πᾶς ἦταν; τί ὄψη παρουσίαζε; εἶχε χώρες εὐφορᾶς ἢ ἀγονθῆς; Αὐτὰ οἱ δυὸ οἰκογένειαι θὰ τὸ μάθαιναν ἂν ἔκαναν μετὰ τὴν κινάσσα ὄλο τὸ γύρον τῆς Νέας Ἑλβετίας ἢ ἂν ἀνέβαιναν εἰς τὴν κορυφὴν τῶν βουνῶν.

Φαύγοντας ὁ Ζερμάττ, θὰ μπόρεσε βέβαια νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸ πέλαγον τὸ σχῆμα καὶ τὴν διαστάσεις τῆς Νέας Ἑλβετίας. Ὡστε κι' ἂν ἀποτόγγανε ἡ ἐκδρομὴ ποῦ ἐσχέδιζε ὁ κ. Οὐόλστον, θὰ μπόρουν οἱ ἀποικιοὶ νὰ πληροφορηθοῦν γι' αὐτὰ ὅλα ἔτιαν θὰ γύριζε ἡ ἀγγλικὴ κορβέττα.

Τώρα, γιὰ ἐπὶ πέντε-ἕξι ἡδομάδες, θὰ πασχολοῦσαν ὅλες τὴς ὥρες τῶν ἀποίκων οἱ ἐργασίαι τοῦ θερισμοῦ, τοῦ τρύγου, τῆς συγκομιδῆς, τοῦ ἀλωνίσματος. Ὁ κ. Ζερμάττ κι' οἱ εὐνύτροφοι τον δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναπαυθοῦν οὔτε μιὰ ἡμέρα, ἂν ἤθελαν νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ προϊόντα καὶ νὰ γεμίσουν τὴς ἀποθήκας κρινὶν νὰ τοὺς βρῆ ὁ χειμῶνας.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα οἱ δυὸ οἰκογένειαι ἄφησαν τὸ Φελσενγάϊμ κι' ἐπέβησαν εἰς

Φαλκηνόρρε. Έτσι ήταν κιά κοντά στο Βιλανέγγ, στο Τσοούκερτοκ και στο Πρόσκαπτι—Χίλλ. Η θερμότη τους κατοικία ήταν κιά άνετη κιά εύρύχωρη άφοτου έκορσθεσαν τα καινούργια δωμάτια στίς γιγαντιαίες ρίζες της μαγκλιέρας, έκτος από το έκάνω πάτωμα, τόσο ευχάριστο μέσα στα πυκνά φύλλωματα. Στή βάση του δένδρου είχαν κάμει και μία μεγάλη αύλη για τ' αζα, με σταύλους, με υπόστεγα και μ' ένα αδιαπέραστο φράκτη από μπαμπού κιά αγκάβια.

Πριν τ'ό να περιγράφουμε λεπτομερώς όλες εκείνες τίς άγροτικές έργασίες, που τελείωσαν στο διάστημα των δυό μηνών. Ας σημειώσουμε μόνο ότι χάρη στο Ξεχειλισμα της λίμνης των Κόκνων που την έτρεφε άφθονα το κανάλι, ή παραγωγή είχε αύξηση σημαντική. Το μέρος εκείνο της Γής της Ήπαγγελίας θά μπορούσε τώρα να τρέφει καμμιά εκατοστή άποίκους.

Είχαν ακόμη να προσυλλάξουν τ'α κτήματα από τίς άτμοσφαιρικές διαταράξεις, τίς βροχές και τούς άνέμους, που θά διαρκούσαν όκτώ-έννια έβδομάδες. Οί καγγελοπορες των φρακτών και των περιτειχιμάτων, οι πόρτες και τ'α παράθυρα των κατοικιών, κλεισθήκαν καλά και στερεώθηκαν. Το ίδιο έγινε στα παραπήγματα, στίς άποθήκες, στούς σταύλους, στα κοτετέσια, που οι διποδες ή τετράποδες κάτοικοί τους ήταν άρκετά πολυάριθμοι όστε να μή μπορούν να μεταφερθούν στο Φελσενχάιμ.

Είχαν μ'ότι έπρεπε και στα νησάκια της Φαλαινας και του Καρχαρία, που ήταν περισσότερο έκτεθειμένα στίς θύελλες. Το πρώτο μάλιστα, με τίς πολύτιμες φυτείες του, έπρεπε να τ'ό βδθ σε καλή κατάσταση ή Τζάνη, άφού ήταν όλο δικό της. . . Όσο για τ'ο νησάκι του Καρχαρία, που είχε τ'ο κτηνοτροφείο με τίς αντίλοπες, διάφορες άποθήκες, τ'ο πυροβολείο και τ'ο κονεάρι της σημαίας, έτοιχισαν άρκετή έργασία στούς άποίκους για να προσυλαχούν όλ' αυτά.

Τήν ημέρα που πήγαν εκεί, ό Ήρνέστος κιά ό Τζάκ έρριξαν τίς δυό συνειθισμένες κανονίες. Άλλ' αούτ'ή φορά δέν τούς άποκρίθηκαν από τ'ή θάλασσα, όπως πρό βξη μηνών, όταν είχε πάει ό Βιφίας.

Όστερα, που ξαναγέμισαν τ'α κανόνια, ό Τζάκ εφώνασε :

— Σε τρεις μήνες, θά κηρυχθούμε μεϊς στον Βιφία, που θά χαιρετήση τ'ή Νέα-Ήλβετία. Και με πόση χαρά θά του ρίξουμε αυτές τίς δυό κανονίες!

Έτσι εφθασαν τ'α μέσα του Μάη κιά άρχισαν τ'α πρώτα συμπτώματα της έρχόμενης κακοκαιρίας. Το βράδυ, στή όση του ήλιου, ό ουρανός άρχισε να

σκαπάζεται με καταχνιές, που πυκνώναν από μέρα σε μέρα. Ό άνεμος έστεινε να γίνη άνατολικός κιά όταν φυσούσε από καινού το μέρος, ή θάλασσα κτυπούσε με τ'α κύματα της τ'ο νησί.

Πριν κλεισθούν στο Φελσενχάιμ, ό κ. Ζερμάτι, μιά από τίς τελευταίες ημέρες του Μάη, θέλησε να κάμουν μιά έκδρομή στο Έμπερφουρτ, για να ίδουν άν ή βουνοσειρά του Φραγκου ήταν πραγματικώς προκάργιο κατά των θηρίων. Στήν έκδρομή αούτ'ή θά λάβαιναν μέρος ό κ. Ουόλσταν κιά ό Τζάκ. Τίποτε άναγκαιότερο παρά να προλάβουν μιά έκδρομή; που θάταν καταστρεπτική για τίς φυτείες.

Το κτήμα του Έμπερφουρτ, τ'ο κιά άπομακρυσμένο άπ'όλα, βρισκόταν σε άπόσταση τριών λευγών από τ'ο Φελσενχάιμ.

Οί τρεις έκδρομοί, καβάλλα ό ένας σετ βόνασο, ό άλλος στόν θναγο κιά ό τρίτος στό καμηλοπούλι, εφθασαν εκεί σε δυό ώρες. Οί φράκτες βρόθησαν σε καλή κατάσταση. Χρειάσθηκε όμως να δχυρώσουν με μερικίτες χοντρές τραβέρσες τ'ο άνοιγμα του Φραγκου. Έτσι μόνο δέν θάγαν να φορηθούν τήν εισβολή κανενός σαρκόβουρου ή παχύδερμου.

Άλλως τ'ε δέν είδαν ούτε ίχνος θηρίου, πρόσ μεγάλη λύπη του Τζάκ. Γιατί ό νεαρός κυνηγός είχε τήν έλπίδα να συλλάβη τούλάχιστο ένα μικρό έλέφαντα, για να τ'ον ξεμυώση, και να τ'ον χρησιμοποιήση σε κολλά.

Επιτέλους, στίς 25 του Μάη, με τ'α πρωτοβόχια, οι δυό οικογένειες άφησαν όριστικώς τ'ο Φαλκηνόρρε κιά έγκαταστάθηκαν στο χειμωνιαστικό Φελσενχάιμ.

Δύσκολα θά μπορούσε να βρεθθ όπου-δήποτε κατοικία περισσότερο προσυλαγμένη, αλλά κιά περισσότερο ευχάριστη. Ποσοί έξωραϊμοί είχαν γίνει από τήν ημέρα που ό Τζάκ άνακάλυψε κείνη τ'ή σπηλιά! Το εύρύχωρο σαλόνι, με τ'α έπιπλα που είχαν βγάλει από τ'ο Λάνδλορν, οι κρεβάτοκάμαρες, ή κουζίνα, οι άποθήκες, όλα στήν έντέλεια. Πάνω από τ'α δωμάτια ήταν ταράτσα, όπου ανέβαινε κανείς από δυό μονοπάτια σε σκάλες, και μπροστά μιά στοά με γυρτή στέγη, που τήν ύπαστήριζαν δεκατέσσερις κολόννες από μπαμπού. Στίς κολόννες αυτές ήταν κεραιλεγμένοι κισσοί κιά άλλα δεινράκια που μοσχοβολούσαν πιπέρι και βανίλλια.

Από τ'άλλο μέρος της σπηλιάς, δίπλα στο ρέμμα των Τσακαλιών, ήταν τ'ο περιβόλι του Φελσενχάιμ. Τριγυρισμένο από φράκτη άγκαθατό, χωριζόταν σε λαχανόκηπο, σε άνθόκηπο και σε δενδροκήπο, με λεμονιές, πορτοκαλιές, φιστικιές, άμυγαλιές, καρυδιές κιά άλλα όπωροφόρα. Όσο για κερατιές, αγλάδιές, συκιές και τ'α λοιπά δένδρα των

εύκράτων κλιμάτων της Εύρώπης, σε αυτά εύρισκε κανείς στή μεγάλη δεινροστογία που, εφθασε ως τ'ο Φαλκηνόρρε.

Δώδεκα χειμῶνες, είχε περάσει ή οικογένεια στή σπηλιά κείνη— και ποτέ δέν ένωχλήθηκε ούτε από τ'ον άνερα, ούτε από τ'ή βροχή, ούτε από τ'ή θάλασσα. Τώρα θά περνούσε κιά άλλον ένα, αλλά με καινούργια συντροφιά. Έλειπαν ό Φρίτς, ό Φραγκίσκος κιά ή Τζέννη είχαν προστεθθ ή κ. Ουόλσταν, ή γυναίκα του κιά ή κόρη του!

ΓΡ. ΞΕΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΑΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

[Του Φωϋτεργλέμπεν]

16.

Η θεωρία που άποθεώνει τήν άπόλαυση, γεννῶ λιγώτερες άπολαύσεις από τήν άλλη κείνη θεωρία, που διδάσκει να τίς εκτιμούμε με κάποιο μέτρο. Η πρώτη φέρνει άφουκτα τήν άηδία της ζωής, αλλά μόνο ή δεύτερη έχει τήν ίσχύ να τ'ή γιατρεύη.

17.

Για τ'ον άνθρωπο, που αξίζει να λέγεται άνθρωπος, ή παρηγορία δέν είναι καλή, γιατί τ'ον άδυνατίζει. Το καθήκον μόνο είναι ή άληθινή του παρηγορία.

Ό πόθος του Άσαίρου είναι παραγνώριση του Πεπερασμένου. Όποιος λυπάται γιατί παραγνώριζεται, παραγνωρίζει τ'ο σκοπό της ζωής του άνθρώπου, που δέν βρισκείται άπέξω αλλά μέσα μας.

Η ψυχική όδύνη είναι συχνά τιμωρία, δηλαδή φυσικό άποτέλεσμα έσωτερικής καταστάσεως αντίθετης προς τ'ή φύση.

18.

Όσοι παραβλέπουν τ'ή μεγάλη έπιδραση που έχει ή ψυχή στό σώμα, άναχωρούν από τ'ή λανθασμένη άρχή ότι: «κάθε τι που ζή, ζή από αίτια που βρίσκεται άπέξω του». Μά τότε ή ζωή του άνθρώπου θά ήταν εν' άρηρημένο μηδέν. Ένψ, άπνευστία, ή ζωή ενεργεί από τ'α μέσα προς τ'ό έξω.

19.

Ό,τι κάνει τ'ο σώμα, φυσιολογικώς, για να ζούμε,—τ'ήν άφομοίωση και τ'ήν έκκριση, τ'ήν εισπνοή και τ'ήν έκπνοή,— τ'ό ίδιο πρέπει να κάνη και τ'ο πνεύμα. Η έσωτερική ζωή, για να μένη υγιής, πρέπει να είναι μιά αίώνια συστολή και διαστολή. Πότε νάνοιγέμαστε, νε μαθαίνουμε, νεπολαμβάνουμε, νε ενεργούμε, νε βγαίνουμε από τ'ον έαυτό μας: ποτε πάλι να μαζευόμαστε, νε κλεινόμαστε, νε συγκεντρώνουμε τίς δυνάμεις μας 'ς ένα σημείο, για να τίς ξαναδώσουμε έξω. Όποιος ξεχνάται όλόκλη, διαλύεται: όποιος συγκεντρώνεται διαρκώς στόν έαυτό του, άποναρκώνεται.

ΟΙ ΤΡΙΤΟΙ

Κωμωδία Μονόπρακτη

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Κος ΚΡΙΝΑΣ
Κα ΚΡΙΝΑ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ κόρη του.
ΠΑΥΛΟΣ μικρότερος αδελφός της.
ΚΟΥΛΑ, ξαδέλφη της Μαργαρίτας.
ΦΙΛΙΤΣΑ, ξαδέλφη της Μαργαρίτας.
ΛΕΑΝΤΡΟΣ, αδελφός της.
ΜΑΡΘΑ, μικρή όπιοστρία.

Ξαδέλφη, ξαδέλφους, φίλοι και φίλες του Παύλου και της Μαργαρίτας.

Η σκηνη δείχθει τ'ο γραφείο του κ. Κρινά. Πόρτα στό βάθος. Παράθυρο δεξιά κιά άλλη πόρτα άριστερά. Στή γωνία, που σχηματίζουν οι δυό πόρτες, γραφείο πολυτελέστατο. Δίπλα στό παράθυρο μεγάλη βιβλιοθήκη. Στή μέση, ένα στεγανό τραπέζι με ένα πόδι, που χωρίζεται στό τέλος σε τρία μικρότερα, και γύρω του τρεις τέσσσερις κομψές καρέκλες. Στο παράθυρο βελούδινη κουρτίνα.

Άλλη μιά κρέση τ'ήν πόρτα προς άριστερά. Το πάτωμα στρωμένο με παχύ χαλί ίδιον χρώματος με τίς κορτίνες. Πολύ τ'ο τσίλιον, σόματι, διάφορες φωτογραφίες κιά εικόνες στούς τοίχους. Όλα δείχνουν πως ό χειμῶνα βρίσκεται σ' όλη του τ'ήν άκμή.

Όταν σηκώνεται ή άδελφή ή Μαργαρίτα καθέεται κοντά στό τραπέζι με τ'ο πέντημά της και κεντάει.

ΣΚΗΝΗ I

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (μόνη):—Ούτε «ούτι» θάχνη τώρα, ούτε «ήσυχια κιά» ό μπαμπάς έργάζεται! ούτε τίποτα. Ό μπαμπάς θά έθελαι άδω να τ'ον άνησυχούμε. Θά μπορούσαμε να φανάξουμε και να κρηδήσουμε όσο θέλουμε. Τί καλά που έκανε! Μόλις άκουσε ό καμένος πως θάέρθουν τ'α παιδιά της θέλας της Έθαμάς και μαρικές φίλες μου να περάσουμε μαζί τάπόγμια, πήρε τ'ήν μπρέζιλα του κιά ελεπ'ε πάς δέ θά γυρίσει παρα τ'ο βράδυ, όταν θά τελειώνη τ'ο «πανηγύρι» μας. Μά και τί πανηγύρι! Δέν είχε άδικο! Έγώ κιά ή Κούλα ξερούμε. Αδύνατο να τ'ο φαντάζονται αούτο που τ'ους περιμένει. Ούτε κ'α αούτός ό Παύλος, ό έξυπνος ή άδελφούλης μου, που τ'α «έξοι» όλα. Μά γιατί νάγνθ τόσο ή Κούλα; Τί να τρέχη; (Κτυπά τ'ο ρολόι πένη). Πέντε κ'α! Ακόμα να φαγη! (Άφνει τ'ο πέντημά της στό τραπέζι, σηλαίνει στό παράθυρο και κοιτάει πούδα πάνω στό δρόμο κιά έπειτα στόν οθόρο). Τίποτα! Δέν φαίνεται. Αχ, ός μή βρεθθ όποιο νάρθουν τ'α παιδιά! (Μπαίνει ή Κ. Κρινά. Η Μαργαρίτα κοιτάζοντας τίποτα έξω δέν τ'ήν καταλαβαίνει άμείωσ.)

ΣΚΗΝΗ II

Κα ΚΡΙΝΑ (κοιτάει τ'ήν κόρη της άφου κ'α κεντάει τ'ο κεντάει). Σε λίγο:—Μαργάρι! (Στή φωνή της ή Μαργαρίτα γυρίζει τ'ή βλέπει και τρέχει άμέσως στό πέντημά της. Μπαίνει σου! Όστε αούτο τ'ο κέντημα έκανε: όλη τ'ήν όρα; Αμ δέν πύξον; Μπορεί ποτε να κίνη τίποτα ή Φιλίππας όσο περιμένει τ'ο Ναθαναήλ; Έλα δός μου τ'ο τώρα και τρέξε να πάρες τ'ή φίλη σου από τ'ή σκάλα. (Φεύγει). ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (σαν άπολαθωμένη, κοιτάζοντας άφουκτα τ'ήν πόρτα του βάθους, άπ'όπου βρήκε ή μαιμά της. Σε λίγο):—Αν ούτο τ'ο τώρα, πως θά τ'ής ζητήσω στίς κ'α φίλα μου να ξαναγύρουν τ'ο παι-

διά; Τώρα έτυχε νάρθη που τάφισα μιά στεγνή!... Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ Κας ΚΡΙΝΑ:—Από 'δω, παιδί μου, στό γραφείο. Έκει είναι. (Μπαίνει ή Κούλα).

ΣΚΗΝΗ III

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Έλα λοιπόν! Έπίτηδες σε περιμένο έδω. Γιατί άργησες; Σε λίγο θάέρθουν. Κτάπησαν πάντες. Άχίσα πιά νάπελίζουμε. Κάθου. (Κάθονται ή μιά άπάντη στήν άλλη.) ΚΟΥΛΑ.—Δε λές και πως ήρθα; ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Και γιατί; ΚΟΥΛΑ.—Μάφισαι ή Τίτος να πάω πουνενά; Ηθελε να τ'ον πάρω μαζί μου. Ξέρεις από μικρά. Έκλαψε, φώναξε, χάλασε τ'ον κόσμο. Μά μπορούσα πάλι να κουβαλάω μαζί μου και μωρά; ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Δέν τ'ον έπιοργες κιά μείνη;

ΚΟΥΛΑ.—Τελοσπάντων τοδώσε λίγο γλυκό ή μαμά, τοββαλα κιά εγώ μιά δεκαρίτσα στό χέρι και μύφισε.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Άκουσε με τώρα κιά σου. Βρήκες τίποτα από χτίς;

ΚΟΥΛΑ.—Όχι... Έγώ, βλέπεις, δέν τ'α έξοι τ'α κατακόπια του σπιτιού σας...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Έ, εγώ όμως βρήκα κιά έτσι τ'ο ίδιο κάνει. Και μάλιστα τ'ο σχέδιο αούτο που θά σου πώ, τ'ο σκέφτηκα στόν... ύπνο μου!

ΚΟΥΛΑ.—Μά πως;... ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Νά, τ'ο όνειρόύτημα! Έίδα πως τ'ο παίζουμε.

ΚΟΥΛΑ.—Φοβάμαι μήπως δέν πετύχη. ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Μάλιστα! Τόσο άπλό που είναι. Άκού που σου λέω γά. Νά: Λίγο πριν σερβίρουν τ'ο τσάι, με τρόπο έμεις παίρνομε δλογόν τ'α μαντήλια, κιά... ΚΟΥΛΑ (διάκόποντας).—Κατάλαβα! Θανατός! Μπαράβο! μπαράβο!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Περμένο κιά δέν τελείωση.

ΚΟΥΛΑ (έξακολουθώντας).—Τέλειο! ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Όρδύτος λοιπόν. Άφού κατάλαβες, προχώρει. Έμπρός! Έπέντα; Τί θά γίνη;

ΚΟΥΛΑ (βγάει τ'ο μαντήλι της, τ'ο κοιτάει, τ'ο ιασούει από τ'ο νευρικό της, μά δε βρίσκει να πθ τίποτα). ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Μήν παιδεύσει και τ'ο μαντήλι δέν έξοι να σου πθ τίποτα. Άφού άλλως τ'ε δέν πρόκειται γ'α αούτο. (Γράει). Άφου με λοιπόν να τελειώσω. (Ακούγονται χοροπήγματα, γέλια, φωνές και, πριν προστήση ή Μαργαρίτα να προσχηρήση, μπαίνουν γελώντας και πεδώντας ή Φιλίππας, ό Παύλος κιά ό Λεάντρος).

ΣΚΗΝΗ IV

ΦΙΛΙΤΣΑ (τρέχει και φηλα τ'ήν Μαργαρίτα).—Από τ'ους πρώτους θά είμαστε, έ; Ηόθαιμε, έξοις, κιά έπισήμως, μ'αμάει. ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Μπα! μπα! μπα! ΛΕΑΝΤΡΟΣ.—Δηλαδή τ'ήν όρα που φανήμα, έτυχε να φύγη και ό μπαμπάς με τ'α μιάει κιά έτσι...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Καλά, κύριε ξαδέλφε, που όλο θέλεις να διορθώνης! Δέν μπορέ τ'ο κορίτσι να πθ και κιά τι όστε τ'ό θέλει αούτ'ή, με τ'όσο, πως να στό πώ...

ΠΑΥΛΟΣ.—Πρωτότυπο! Πές τ'ο ντί! ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (Στή Φιλίππα)—Καλέ, με τίς έξυπνάδες τ'ους ξεγασα να σε συστήσω στή δεσποινίδα.—Η δεσποινίς Κούλα, άπ' τ'ή κολίπτερες φίλες μου.—Η δεσποινίς Φιλίππας, ξαδέλφη μου. (Χαιρετιούνται). Κιά ό (είρωνικά) κύριος Λεάντρος, ξαδέλφος μου, αδελφός της Φιλίππας. (Χαιρετιούνται. Στο μεταξυ αούτο στήν Κούλα μέσ' από τ'α δόντια, κρυφά από τ'ους

άλλους). Τά βλέπεις; Πώς θά μάνουμε τώρα;... (Ό Παύλος κιά ό Λεάντρος φεύγουν. Σε λίγο γυρίζει ό Παύλος).

ΠΑΥΛΟΣ.—Μοργαρίτα, τ'α παιδιά ήρθαν. ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Κιά έμεις φτάσαμε.

(Σε κορίτσια). Πηγαίνουμε λοιπόν; (Φεύγοντας κάνει νοήματα στήν Κούλα με τ'α χέρια, με τ'α μάτια και με τ'α χείλη, γυρτώντας τ'α τ'ήσ πθ από τ'ο μαντήλι θά τ'α κούρουν στή βιβλιοθήκη. Η Κούλα, με νοήματα κιά αούτ'ή, δείχνει πως κατάλαβε. Στρίβοντας όμως άπότομα τ'ο κεφάλι της ή Φιλίππα, βλέπει τίς μουικές συνηθές, και όπομοξεται, μά δε λέει τίποτα. Φεύγουν. Η σκηνη μένει έδεια. Σε λίγο μπαίνει ή Φιλίππα σιγά-σιγά, κοιτάζοντας όλο κατά τ'ήν πόρτα του βάθους, μήπως τ'ήν πθ κανείς στό ναόσι, και δεινθόγεται στή βιβλιοθήκη).

ΣΚΗΝΗ V

ΦΙΛΙΤΣΑ (προσπαθώντας να τ'ήν άνοή).—Τί σκηνη! Μά δε φαίνεται νάχνη και τίποτ' άλλο έκτός από βιβλία. (Προσπαθώντας άκείνη). Και όμως κιά τρέχει μ'αούτ'ή τ'ή βιβλιοθήκη. Δέν μπορεί... Όλα τ'ους τ'α νοήματα γ'α αούτ'ή ησαν. Σίγους κιά τ'α θά μάς έτοιμάζουν οι κυρίες...

... Γιατί κιά όσες ηθαίμα, σ'α τ'α μου φάνηκε πως κιά λέγαμε και τ'ους τ'ο κώψαμε στή μέση... Και ή ματιά, που έροίξε ή Μαργαρίτα στήν Κούλα τ'ή στιγμή κείνη, δέ μου έστριψε κιά αούτ'ή. Μά τί να ήθελε να πθ;... Δέν ήθελα, φαίνεται, τρέξη στό μουσικό τ'ους. Ποιός τ'ους φταιει όμως; Ας φροντίζαν να τ'α ποιν προτ'ού έρθομε. Αν καταφέρω να γίνω τρέτη, αούτο θά τ'ο χρωστώ στήν άποφασεία τ'ους. (Ακούγονται βήματα. Ακόμα δέν έχει κατορθώσει να άνοή τ'ή βιβλιοθήκη). Κάποιος έρχεται...

(Απομακρύνεται άπ' αούτ'ή). Τί σκηνη! Νά μ'ήν προσφύσω να τ'ήν άνοήσω! (Μπαίνει ό Παύλος).

ΣΚΗΝΗ VI

ΠΑΥΛΟΣ (εφθώντας όλοσιν στό γραφείο).—Γιατί έδω και μόνη; Τά τσογγύσιες πάλι με καμιά; ΦΙΛΙΤΣΑ.—Καλέ, δάγκωσε τ'ή γλώσσα σου! Πώ; σου ήρθε αούτ'ή ή ιδέα; Νά... ψάχνο να βρω τ'ο μαντήλι μου. (Κάνει πως ψάχνει μόνη της). Νά του τ'α πώ και τ'ο Παύλου; Νάφισω να τίς πιάσω μόνη μου;

ΠΑΥΛΟΣ (Γυρίζει να φύγη μ' ένα Δεξινό στό χέρι).—Ετούτο θά πθ ποιός έχει δικαίο. Ό Λεάντρος ή εγώ; (Βλέποντας τ'ον άνη τ'ήν τ'ήσ). Μά, κιά μ'ήνη Φιλίππα, άκόμα ψάχνης; Δε βλέπεις πως τ'ο μαντήλι είναι στήν τρέπη σου;

ΦΙΛΙΤΣΑ (άποράστας τάχα).—Α, βέβαια... καλά λές... Πόσες φορές όμως δέν τ'ο καθάινει κανείς αούτο; Νά ψάχνη για ένα πράμμα, που βρίσκεται άπάντη του! (Μόνη της). Από τ'όχα να μέπιανε. (Κάνουν να φύγουν. Στήν έξοδο άπαντιώνται με τ'ή Μαργαρίτα).

ΣΚΗΝΗ VII

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.—Μπα; Πώς έδω; ΠΑΥΛΟΣ.—Γιατί παρακαλώ; Παραξένο σου φαίνεται; Έγώ γιά τ'ο Δεξινό σούτο, που δέ με βοηθήση νάποδελξω κιά στό Λεάντρο.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (διανέποντας τ'ον).—Πάλι έξυπνάδες!

ΠΑΥΛΟΣ (συνελώντας).—Κιά ή Φιλίππα γιά να βρθ τ'ο μαντήλι της. (Φεύγει).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (μόνη της).—Μη! Από τ'όρα άρχισαν να χάνουν τ'α μαντήλια τ'ους...

(Έπέντα τ'ο τέλος)

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣ

II
«La mer sur qui prie
la Vierge Marie.»
VERLAINE

«Η θάλασσα θανάσιμα
τα κόρημα βηματά μας,
ή θάλασσα βουζικίς
τις ματαιωνίδες τυμένην.
Βαθειά, φουρτουνισομένην,
σαν την απολαυσία μας.»

«Η θάλασσα, που κρύβει
τους «Οφθρον» της όλοθνα
και τους «Βοσκρον» της,
ή θάλασσα του απίτητου,
τους θείους χαρατισμούς της
στην Παναγία Παρθένα.»

«Η θάλασσα, που απλώνει
σά θάνατρο, σαν «Οσχίλια»,
μά της φωνή, που βγαίνει
σπίλη κι ἀπελπισμένη
και μία, που τη μερώνει
γλουά, σαν ναυορτίστρα.»

Τό θάνατρο: τραγωδία
αίώνια και μαρτύρια;
σαν κάποια παρασταίνει
μέσ τ'α νερύ κηδεία.
Κ' ή σύντα καταβάνει,
σά μία μεγάλη αδιλία.

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ

«Αγαπητοί μου,

ΥΤΗ τη στιγμή, — έίχα
καθήσει να σάς γράψω
την επιστολή μου, — μα-
θαίνω το θάνατο του
Αγγελού Βλάχου. Κι'
άφνω γι' άλλη φορά το
θέμα που είχα, γιά να
σάς πω σήμερα τι ήταν
ό επιφανής αυτός λόγιος, ο Πρύτανις των

Ελλήνων λογίων, όπως τον έλεγαν
από χρόνια. Πολλοί από σάς δεν τον
ξέρουν, παρά μόνο κατ' όνομα. Θυμω-
μαι, όταν ο Αγγελος Βλάχος μου έκαμε
τη μεγάλη τιμή να με ψηφίση γιά το
Αριστέιο του 1919, κάποιος από τους
φίλους μας ρώτησε αν είναι επράγματι-
κώς άνθρωπος μεγάλης αξίας, όπως φαί-
νεται από την φήμη του». Καθόλου έκ-
πληκτική αυτή η άγνωστα της νεώτερης
γενεάς! Ο Αγγελος Βλάχος έθρασε σ'
εποχή που κανένας από σάς δεν ήταν γεν-
νημένος. Και πέθατε γέρος ογδοντάρης,
αφού τα τελευταία δέκα χρόνια δεν ακού-
σθηκε σχεδόν καθόλου στη φιλολογική μας
κίνηση. Ήταν ο τιμημένος Απόμαχος,
που δεν τον θυμούνται παρά οι σύγχρονοί
του και δεν τον ξέρουν παρά όσοι φάγχουν
τις βιβλιοθήκες και διαβάζουν παλιά...

Εγώ όμως έθρασα τον Αγγελο Βλά-
χο 'ς όλη του την άκμή. Όταν, έδώ και
τριανταεπτα χρόνια, πρωτοβλθα στας Α-

θήνας, κανένα όνομα δεν άντηχούσε στο
φιλολογικό μας κόσμο όσο το δικό του.
Ήταν ή εποχή του Ροδθ, του Βερναρ-
δάκη, του Κορομηλά, του Παράσχου, του
Βικέλα, Άνάμεσα 'ς αυτούς έπρωτά-
νευε ο Αγγελος Βλάχος. Τη σοφία του
μπορεί να την είχαν κι άλλοι, — γιατί
έκείνο τον καιρό οι λόγοι, γενικά, ήταν
πίθ διαβασιμένοι. Μπορεί ακόμη, άλλοι
να είχαν δημιουργική δύναμη μεγαλύτερη.
Κανένας όμως δεν είχε την έπιβολή, το
κύρος του Αγγέλου Βλάχου. Η γνώμη
του ακουγόταν σαν κανόνος. «Αυτός
έφα»!

Και πριν έβλο ακόμα στας Αθήνας, από
μαθητής του Γυμνασίου στην πατρίδα μου,
την Ήφερα και τόν έθαύμαζα. Γιατί διά-
βαζα τα βιβλία του, — ό, τι άντίπωση μου
είχαν κάμει οι «Ποιητικές Μελέτες» του
Λαμαρτίνου, μεταφρασμένες από τον Άγ-
γελο Βλάχο με μία έμμετρη άφιέρωση,
ένα άνθουσιώδη ύμνο στο Γάλλο ποιητή,
που τον είχα μάθει απέξω! — τα ποιήμα-
τά του, τα διηγήματα και τα χρονογρα-
φήματα που δημοσίευε τότε στην «Ε-
στία». Κι' από το μεγάλο μου θαυμα-
σιμό, το πρώτο-πρώτο μυθιστόρημα που έ-
γραφα τότε, το αφιέρωσα στον Αγγελο
Βλάχο. Μ' ένα γράμμα μου, από τη Ζά-
κυθο, του ζήτησα την άδεια. Κι' ακόμα
θυμώμαι την αγαλλίαση που πλημμύρισε
την παιδική μου ψυχή, όταν έλαβα την
καλή του απάντηση από σάς Αθήνας.
«Έίθε τ'όνομά μου, — μου εύχόταν ο Πρύ-
τανις των Ελλήνων λογίων, — γραφόμα-
νον επί της πρώτης σελίδος του πρώτου
σας έργου, γέποη εις αίσιον οίώνων της
μελλούσης υμών έπιτυχίας». Πολλές φο-
ρές από τότε το θυμήθηκα και συλλογι-
έθηκα: Ποιός έχει αν ή κάποια έπιτυχία
που είχα κατόπι κι' έγώ στη φιλολογία,
δεν οφείλεται λίγο και στον καλό αυτό
λόγο που με κέντρισε και με φιλοτίμησε
στην ενδιαίτητη ηλικία των δεκαέξη χρο-
νών, να φωνά αξίος τέτοιας εύχης!...

Στας Αθήνας, έλαβα τη μεγάλη τιμή
να γνωρίσω τον Αγγελο Βλάχο, να τον
κάμω φίλο κι' έναν καιρό να συχνάζω
στο περίφημο φιλολογικό του σαλόνι. Ο
παιδικός μου θαυμασιμός λιγόσταψε σε λί-
γο με την επαναστατική όρη της νεώ-
της, γιατί πάντα οι νέοι, πολύ ή λίγο,
είναι επαναστάτες και τις «παλιές αξίες»
τις κτυπούν. Ποτέ όμως δεν μου έλειψε
ο σεβασμός κι' ή αγάπη. Μια φορά, θυ-
μώμαι, από υπερβολή επαναστατικού ζή-
λου, κτύπησα και το φιλολογικό έργο του
Αγγελού Βλάχου, λέγοντας πως δεν είχε
όση αξία του απέδιδαν. Αλλά το χρέος
μου αυτό, — γιατί το ένόμιζα χρέος μου
τότε, — το έκαμα σεμνά, εύγενικά, με το
γάντι που λένε, χωρίς τις παραφορές τις
κρόστυχες, και τις ασέβειες που έπιτρέ-
πουν στον έκαυτο τους μερικοί από τους
σημερινούς νέους. Γι' αυτό κι' ο Άγγε-

λος Βλάχος δε μου σήμασε ποτέ ούτε
την πολύτετη φίλτα του, ούτε την πολυ-
τιμώτερη έκτίμησή του. Είπε πως κλα-
νήθηκε τότε κι' έλοπρόθυμα με συχώρεσε.
Απόδειξη ότι πέρου με ψήφισε γιά το
Αριστέιο. Κι' ως τις τελευταίες του ή
μέρες, διάβαζε βιβλία μου και μου μιλούσ'
γι' αυτά έκαινετικά.

Οζ σάς πω τώρα και μία σχετική λε-
πομέρεια που με συγκίνησε πάρα πολύ.
Δεν είχα διαβάσει τον «Κόκκιννο Βρά-
χο» και μου τον ζήτησε ο καίμενος πρό
καιρού. Δεν είχα να του στείλω και τον
μήνυσα να περιμένω, ώς να ξανατυπωθώ. Ε-
πιτέλους ξανατυπώθηκε και, πρό όλγων
ημερών, τον πήγα μόνοος μου στο
σπίτι. Αλλά δεν μπόρεσα να τον έδω,
γιατί την ήμερα εκείνη ήταν άδιαθετος.
Σε λίγο μάθαينا πως ήλθε στα τελευταία
του. Κι' οι οικείοι του μ' έβεβαίωσαν πως
το τελευταίο βιβέλο που μπόρεσε να δια-
βάσασ και να τους μιλήσασ γι' αυτό, ήταν ο
«Κόκκιννος Βράχος»!

Ο Αγγελος Βλάχος, όπως οι περισ-
σότεροι της εποχής του, δεν ήταν μόνο
λόγιος. Έκαμε και βουλευτής, και ύπουρ-
γός, και πρέσβης. Κι' ακόμα δεν ήταν
μόνο ποιητής, διηγηματογράφος, θεατρι-
κός, κριτικός, δημοσιογράφος, αλλά και
φιλόλογος, λεξικογράφος και συγγραφέας
βιβλίων της βαρείας φιλολογίας, όπως το
«Ομηρικόν Ζήτημα» κι' άλλα πολλά.
Γι' αυτό, τον καιρό εκείνο, λογίζόταν
ισότιμος με καθηγητή του Πανεπιστημίου
και λάβαινε μέρος, σαν κριτής, σε Πανε-
πιστημιακούς Διαγωνισμούς και μιλούσε
στη μεγάλη αίθουσα του Πανεπιστημίου.
Τι τα θέλετε! Ο Αγγελος Βλάχος
μπορεί να μην άφηνε μεγάλα, άθανάτα
λογοτεχνικά έργα, ποιήματα ή διηγήμα-
τα, — αν κι' έγραφε πολλά ώραιότατα, —
έξερε όμως γράμματα γερά. Σιάνη
ένος από τους μορφωτές και τους δασκά-
λους της καθαρεύουσας και με τα πρω-
τότυπα, μά και με τις ανερθιμτες μετα-
φράσεις του. «Ο, τι θέμα έπιανε να παρα-
μαυθώ, το κατείχε στην έντέλεια. Πο-
λύγλωσσος, παρακολουθούσε όλες τις ε-
ρωπαϊκές φιλολογίες. Και χαλκέντερος,
έγραψε σε πενήντα χρόνια όλάκιρη βι-
βλιοθήκη. Το δημιουργικό του ταλέντο,
χωρίς να είναι μεγάλο σαν του Παρά-
σχου π.χ., ήταν καλλιεργημένο όσο κα-
νερός. Ο Αγγελος Βλάχος δεν έμοιαζε
με μερικούς σημερινούς που μιλούν γιά
όλα, χωρίς να ξέρουν τίποτα συστηματικά
και κανονικά και τους κριτικούς, χωρίς να
έχουν διαβάσει ούτε μία Αισθητική!

Σας το ξαναλέγω: Άν στον καιρό
του, ο Αγγελος Βλάχος λέόταν Πρύ-
τανις των Λογίων, δεν ήταν ούτε γιά τα
ποιήματά του, που δεν είχαν βέβαια τη
έμπνευση του Παράσχου, ούτε γιά τα
διηγήματά του: ήταν γιά τη σοφία, την
φιλοφρόνιά του, την εύσημιότητα του

και το χαρακτήρα του. Αυτό μάς διδά-
σκει, ότι γιά να γίνει κανείς τόσο ψηλά,
δεν αρκεί ένα ταλέντο, έστω και το κλου-
σιότερο: χρειάζεται και να καλλιεργηθώ.
Κι' ή καλλιέργεια του ταλέντου δεν γί-
νεται με ρεμβασμούς, με συζητήσεις στα
καρνεϊα, με κατηγορίες των άλλων και
με βρισιές. Γίνονται μόνο μ' έργασία

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ του ΝΕΚΤΟΡ ΜΑΛΟΤ [Βραβευμένο από την Γαλλ. Ακαδημία] ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΗ.

Οι παραμονές των Χριστουγέννων.
Δεν μιλούσαμε πιά παρά γιά τον Άρ-
θουρο, την κυρία Μίλλιγκαν και τον κ.
Τζέιμς.

Πού να ήταν ο Άρθουρος κι' ή μη-
τέρα του; Πού θα μπερούσαμε να τους
ζητήσουμε, να τους βρούμε;

Οι επικαθήσεις του κ. Τζέιμς μάς
είχαν έμπνεύσει μία ιδέα, ένα σχέδιο,
που ή έπιτυχία του μάς φαίνόταν έξο-
σφαιλισμένη. Αφού ο κ. Τζέιμς Μίλ-
λιγκαν ήλθε μία φορά στην Αύλη του
Κόκκινου Λέοντος, ήταν σχεδόν βέβαιο
πως θα ξαναρχόταν και δεύτερη και
 τρίτη. Μήπως δεν είχε «δουλειές» με τον
πατέρα μου; Άμα ξαναρχόταν λοιπόν,
ο Μαρτίνας, που δεν τον άγνωρίζει κα-
θόλου, θα τον έπαιρνε από πίσω και θα
βλέπε πού κατοικεί. Μία φορά που θα
μαθαίναμε το σπίτι, δεν θάταν δύσκολο
να ρωτήσουμε τους υπηρέτες κι' ίσως,
από τις πληροφορίες τους, θα μπορού-
σαμε να βρούμε τον Άρθουρο.

Γιατί όχι; Καθόλου άδύνατο δε μάς
φαίνόταν...
Τό σχέδιο αυτό δεν θα μ' έκανε μόνο
να ξαναίδω κάποτε τον αγαπητό μου
Άρθουρο, αλλά μ' έβγαζε τώρα κι' από
μιαν άλλη μεγάλη στενωχώρα.

Γιατί από την ήμερα που λάβαμε το
γράμμα της μάνας-Μπαρμπρίνας, ο
Μαρτίνας όλο μου έλεγε και μου ξανάλεγε:
«Πάμε στη Γαλλία!» Ήταν ή έπαφός,
που άπάνω 'ς αυτή έπλεκε καθεμέρα
καινούργιες βαριαπισιόνες. Έγώ τού ά-
παντούσα με μιάν άλλη: «Δεν μπορώ
νάφησω την οικογένειά μου!» Αλλά
στο ζήτημα αυτό του καθήκοντος δεν
συμφωνούσαμε καθόλου, κι' άρχιζαν συ-
ζητήσεις χωρίς αποτέλεσμα, γιατί κα-
θίνας έπέμενε στην ιδέα του: «Πρέπει
να φύγουμε!» — «Πρέπει να μείνω!»

Απότου όμως στέ στερήτουκό μου «πρέ-
πει να μείνω», έπρόσθετα «γιά να βρω τον
Άρθουρο», ο Μαρτίνας δεν είχε άντιρ-
ρηση. Πώς μπορούσε να πάη εναντίον
του Άρθουρου; Η κυρία Μίλλιγκαν
δεν έπρεπε να μάθη τις διαθέσεις του
άντραδέφου της;

«Όσο φεύγαμε άπ' το σπίτι, το πρώι
και θυρίξαμε το βράδυ, δεν είχαμε βέβαια
έπιπδα να έπιτόχουμε ποτέ τον κ.
Τζέιμς. Άλλά κλησιάζε ο καιρός που
θα βγαίναμε να παίξουμε στους έρμούς
μόνο το βράδυ, γιατί στο Λονδίνο κατά
τά μεσάνυχτα γίνονται τά waits, δηλα-
δή τά κοιμιστέρα των παραμονών των
Χριστουγέννων. Τότε θα μέναμε στο
σπίτι όλη μέρα, θα παραφυλάγαμε και
κάποτε θα τρακώναμε το θέλο του Άρ-
θουρου.»

— Νάζερες πως θέλω να ξαναβρής
την κυρία Μίλλιγκαν! μου είπε μία μέ-
ρα ο Μαρτίνας.

— Γιατί;
Έδίστασε μία στιγμή κι' άποκριθήκε:
— Γιατί στάθηκε τόσο καλή γιά
σένα!...

Έπειτα έπρόσθεσε:

— Και γιατί θα σε βοηθούσε ίσως να
ξαναβρής τους γονείς σου.

— Μαρτίνα!...

— Το είπα χωρίς να
θέλω... δε φταίω. Μα
είναι άδύνατο να παραδε-
χθώ πως είσαι άπό την
οικογένεια Άρθουρου. Κοί-
ταζε όλα της τά μέλη
και κοιτάζου λίγο και σύ.
Δε σου λέω τώρα γιά το
χρώμα των μαλλιών. Μα
έχεις έσύ τά κινήματα του
παππού σου και το φεύτι-
κο γέλιο του;... Έγώ,
αν δεν ήμουν γίδος του πα-
τέρα μου, θα έπαιζα ποτέ
κορνέττο, κλαρίνο, τρομ-
πόνη κι' οποιοδήποτε όρ-
γανο, χωρίς να μάθω; Ο
πατέρας μου ήταν μουσι-
κός, είμαι κι' έγώ: Φυσι-
κίετατο! Έσύ πάλι φυσι-
κίετατο θάταν να γίνης
τζέντλεμαν, και θα γίνης άμα ξανα-
βρούμε την κυρίαν Μίλλιγκαν!

— Μα πως;
— Έχω την ιδέα μου.
— Δεν τη λές, να τη μάθω κι' έγώ;
— Ά, όχι!

— Γιατί;
— Γιατί μπορέι να μην είναι σωστή
και... δεν πρέπει να κάνουμε όνειρα
που δεν βγαίνουν άληθινά. Ο, τι πάθα-
με, με την πρασινάδα του ώραιου αυτού
Μπέθναλ, ως μάς γίνη μάθημα. Πόσα
καταπράσινα λειβάδια δεν δειρευθήκα-
με, που στην πραγματικότητα μάς βγή-
καν βάλτος από λάσπες!

Δεν έπέμεινα περισσότερο, γιατί κι'
εγώ έπίσης είχα μία ιδέα.

Άλήθεια, ήταν πολύ άριστή, πολύ
άμυδρή, πολύ δειλή, κι' ίσως όχι πολύ
πίθ σωστή από την ιδέα του Μαρτίνα.

Άλλά γι' αυτό ίσα-ίσα δεν το λούβισα να

έπιμείνω να μου πη ή σύντροφός μου τη
δική του. Τι θά του έλεγα, αν ήταν ή
ίδια μ' εκείνη που στερυφορίζε, θαμπή
σαν όνειρο, στο νομό μου; Αφού δεν τολ-
μούσα ακόμα ούτε να ετήν σχηματίσω
καλά-καλά αυτή την ιδέα, να την δια-
τυπώσω μέσα μου, θα είχα το θάρρος
να τη συζητήσω με το Μαρτίνα;
Έπρεπε να περιμένουμε, — κι' έπε-
ριμέναμε.

Ότιόσο έξακολουθούσαμε να τριγυ-
ρίζουμε στους έρμούς του Λονδίνου,
γιατί δεν ήμασσε από τους προνομιού-
χους εκείνους μουσικούς που παίρνουν
δική τους μία σνοικία κι' έχουν το τα-
κτικό τους άκροατήριο. Έμεις, μικροί
και νιόφερτοι, όνοι κι' άπροστατευτοι,
έπρεπε να ύποχωρούμε στους άλλους,
που είχαν δικαιώματα προγενέστερα κι'
έξεραν να τά υπεστηρίζουν με βροντερά
έπιχειρήματα, που δεν μπορούσαμε να
τά νικηρούσουμε...

Πόσες φορές, τη στιγμή που έτοιμαζόμαστε να
βγάλουμε δίσκο, αφού
είχαμε παίξει με ζήλο
τά καλύτερά μας κομ-
μάτια, δεν άναγχασθή-
καμε να τó βάλουμε στα
πόδια, μπροστά 'ς ένα
πελώριο Σκωτσέζο, με
γυμνές γάμπες και με
σκοφό στολισμένο με
φετερά που μόνο με τους
ήχους της καρμπούζας
του μάς κατατρόπωνε!
Ο Μαρτίνας, με το κορ-
νέττο του, μπορούσε να
σκαπάση τó μπάσκεπι
έναντιον όμως του φοβε-
ρού πίπερ δεν ήμασσε
σε θέση να κάμουμε
τίποτα!

Γόριζαν στους έρμούς
και κάποιοι όμιλοι από μαύρους μουσι-
κούς, που οι Άγγλοι τους λένε nigger-
melodists. Οι ψευτοαρκάδες αυτοί, που
φορδν κάτι άλλοκοτ ρούχα και κάτι
πελώρια φωκόλα, που μέσα 'ς αυτά τó
κεφάλι τους μοιάζει με μπουκέτο μέσα
σε χάρτινο χωνί, ήταν ό φόδος μας κι'
ό τρόμος. Τους φοβόμασσε περισσότερο
κι' από τους Σκωτσέζους. Μόλις τους
βλέπαμε από μακριά ή άκούγαμε τά
φοβερά όργανά τους, άφίναμε τó τρα-
γούδι στη μέση και φεύγαμε γι' άλλη
γειτονεία, όπου έλιζαμε να μην άπαν-
τήσουμε τέτοιους. Η στεκόμασσε μ'
εύλάβεια και τους κοιτάζαμε, ως πού να
πάψη τó πατιοντί τους. (Έκασία συνέχισια)

«Και πηρούσα άπ' τη χαρά μου.» (Σελ. 261, στ. γ.)

